

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

«ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК» излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду »Краљев трг« до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: селима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механицима из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплаћити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви »Полицијског Гласника« не продају се. Рукописи не враћају се.

О ТРАГОВИМА

(НАСТАВАК)

3. Методе које су за препоруку

Добра гипса можемо с једне стране добити свуда, с друге стране он се сразмерно не употребљава много, тако да га, бар онда, кад очекујемо трагове, можемо уза се понети. Главно је да ваља увек обраћати пажњу на то, да је гипс добар, свеж, увек треба тражити тако звани кипорезачки гипс, који се мора чувати у колико је могућно већој сувоти. Најбоље ће бити да га носимо у добро запушеним и запечаћеним флашама, које увек ваља сасвим гипсом испунити, тако да ваздуха остане што мање. Пре пуњења гипс ваља на сунцу добро сасушити, а и флаша нека је сува.

Кад имамо да излијемо форму, дакле да испунимо стопу, прво и прво је морамо за то припремити. Дакле најпре ћемо пажљиво поводити камење и грудвице земље, који су у њу нападали и ако буде у њој воде исушићемо је вуненом крпцом или пијаћом хартијом. Ако је могуће да се зидови стопе мало учврсте, биће за даљи рад од врло велике вредности. То се може урадити раствором шелака у шпиритусу. Ако то немамо на расположењу, онда се узме од столара тако звана »политура« која у самој ствари није ништа друго но шелак у шпиритусу. Тај раствор ће се најбоље у стопу упрскати прскалицом за мирисе; ако ту прскалицу немамо, раствор се може по стопи размазати меком четкицом или с мало памучне вате. Али ту треба бити врло пажљив, јер нпр. једна кап раствора од шелака која би заостала у отиску једног чавлића, спречила би да овај у форми изиде. Као што је већ речено, ово помаже да се стопа одржи, али није безусловно потребно.

Али врло је важно, да се већа брига води при вађењу форме, тј. да се стопа омасти. За ово не бих препоручио уље, јер оно у земљи ишчежава, не остајући на површини и немајући на њу дејства. Добро је масло, свињска маст, говеђи лој и друге масти. Таквим мастима се дакле намаже стопа, али при том свагда ваља пазити, да нигде у трагу не застане каква грумуљица од масти, јер би тако што начинило у форми удубљења.

Изузетак у овоме чине само трагови у песку или влажном материјалу; трагове у песку, као што смо већ говорили, формоваћемо само стеаринском киселином. Стопе у влажном материјалу оштетиле би се, пошто би и при највећој пажњи на форми изишао сваки потез кичице, којом би размазивали маст у меканом материјалу. Осем тога омашћивање у таквом материјалу непотребно је. Је ли гипс у стопи у влажној иловачи, земљи итд. једном очврснуо, форма ће се из ње исто тако извадити као да је уљем намазана. Ако то и поред свега тога не би испало за руком, онда се цела стопа заједно с формом извади једном лопатом из земље тако, да се у наоколо захватити по једна шака земље, за тим се метне на сто, па онда се земља полако скине и форма остаје чиста. Та гипсана форма наравно да није бела, већ има земљану боју а по њој се виде и поједини груменчићи земље. Њих можемо једном влажном четком без икакве опасности тако спрати, да калуп остане потпуно чист.

У прављењу гипсане каше треба имати велике вештине. На пример кад се вода сипа на гипсани прах, тада се у тој маси створе тестане грумуљице, које су незгодне за формовање. Њих дакле морамо раздробити, а за то треба толико

времена, да се гипс почне пре да стврдњава но што се раздробљавање сврши. Да би се то избегло, ради се овако: узме се један суд и трећина тога суда напуни водом; за тим се у ту воду сипа прах од гипса каквом кашиком или што је још боље на неко мало сито, али тако брзо да се цела површина водена једновремено и равномерно засипа прахом. Тако се чини све дотле, док се од гипса не начини једна гомилица, која својим врхом излази над водену површину. Чим то буде, престане се с досипањем праха, па се гипс и вода брзо промешају; на тај начин добијемо добру гипсану кашу без грумуљица, која се одмах тад у стопу сасипа. Све то мора се брзо радити, да се гипс не стврдне, али ипак не треба јако пренаглити, јер могу таласићи од гипсане каше да се запљусну, па услед мехурића, који се тада створе, да се цела стопа не попуни. Најбоље је кад једно лице лагано кашу од гипса у стопу сипа, а друго полако и пажљиво кашиком ту кашу потискује. Тако гипс попуни све делове стопе.

За време тог рада, у тренутку, кад тло буде за 1 см. гипсаном кашом покривено, положи се неколика приправна дрвца на гипс (најбоље је да то учини једно треће лице) а за тим се сипа остатак каше. Ако је траг дубок, може се после, пошто та дрвца буду око 1 см. покривена, метнути још један ред дрваца. Тим дрвцима је циљ, да буду као неки костур у гипсној форми и да је чине чвршћом; осем тога тиме се уштеди и мало гипса. Поред дрваца можемо испреплетати и пантљика, услед чега форма постане не само чвршћа, већ и жилавија. Али ваља добро пазити да и дрвцад и пантљике, пре но што их употребимо, леже подуже времена у води, док се добро не напију. Кад би се то пропустило, дрво и пантљике примили би воду из гипса, надули се и тако би форма пукла. И у овом случају добро је да неколико тих пантљика пустимо да из форме вире напоље, како би после могли за њих ухватити и форму лако извадити.

У погледу времена имамо да кажемо, да се добар гипс мора за неколико минута стврднути и после десет минута приличну топлоту добити. Кад то буде, може се прећи на вађење форме. Та околност, што се добар гипс тако брзо стврдњава а при том топлоту развија, корисна је у томе, што и повећи мразови не могу да радове омету. Само кад су сувише велике хладноће, добро је да се у правцу откуд ветар дува заложити мала ватра, да би се повећала температура ваздуха, који је потребан гипсу за стврдњавање. Кад форму извадимо, пре свега се уверимо, да ли и у колико она стопи одговара, за тим видимо да ли нема каквих мана, непотпуности итд. па све то у протокол забележимо. Прилепљене грумуљице земље, као што смо већ рекли, могу се спрати једном влажном четком.

Ширење гипса у сразмери према цементу врло је незнатно и просечно износи само 1 проценат, тако да би се једно парче од метра дужине проширило само за 101 см. Кад дакле једна средња човечја стопа има 25 см. дужине, гипсана форма прошириће се око $2\frac{1}{2}$ мм.; у ситнијим размацама нпр. у размаку од једног чавлића до другог, у ширини потпетице итд., то је ширење тако незнатно, да се на то просто не треба ни обазирати. — Врло је добро кад се у прављењу гипсане каше може да употреби охладнела кувана вода. Таква вода нема у себи ваздуха или га има врло мало, те на тај начин обезбеђени смо од мехурића у гипсу; ти мехурићи могу да се појаве на најважнијим местима и према томе да имају врло рђаво

дејство. Дакле увек треба гледати да се ма на који начин спречи појављивање мехурића.

Јесмо ли ради, да се гипс лагано стврдњава (нпр. кад хоћемо да особито брижљиво радимо, или кад неке особите околности брзини рада сметају), то можемо постићи тако, кад у гипс метнемо корена од белог слеза. На име на 50 делова гипса метне се 1 до 4 дела најфиније иситњеног корена од белог слеза (како кад, према степену одуговлачења) а за тим се ради као и обично. Тако се може постићи, да се гипс тек после 12 сахата потпуно стврдне. Да ли имамо корена од белог слеза при руци, то је дабогме друго питање.

Десиће се да нам затреба, да гипсану форму обезбедимо да се не скрха, не поквари, кад морамо да је куда шаљемо. Форме од гипса веома су крте, али кад се натопе у силицијумној киселини могу да се стврдну као камен. Професор М. Денштет препоручује, да се гипсана форма метне у 15 процентни раствор силицијума и ту да се добро напије. За тим се положи на какво суво место, осуши се, па се онда поново метне у раствор и суши. Тако се понови неколико пута. На послетку се форма осуши на температури, до 40°, метне се у раствор баријумхидрата од 60—70°, опере се млаком водом и осуши на умерено топлу месту. — Простији начин стврдњавања је да се гипсана форма метне у раствор од 1 дела стипсе и 5 делова вреле воде и остави у њему 15—30 минута.

Кад се нема добра гипса може се употребити и восак, који је понеки пут бољи и од гипса. За восак је све једно била земља сува или влажна. Њега можемо употребити у свакој прилици, само не онда кад имамо посла са стопама у снегу, песку и прашини. Ту не треба никакве вештине. Форма се охлади и за тим је врло лако извадити. Једино не треба заборавити да је она знатно мања но оригинал.

(Свршиће се).

ПАРИСКА ПОЛИЦИЈА

— По П. Линденбергу. —

(наставак)

У осталом смелост и евентуална казна није никад ни приближно како треба плаћена добитком код ових, као ни код осталих крађа. То се види и по томе, што већина ових злочинаца живи, да се послужимо оштрим изразом, псећим животом; ретко имају сталног боравишта и често су принуђени да ноћивају на пољу, увек у страху да буду ухваћени. Често данима гладују и тумарају просјачећи, да би могли купити комад хлеба. Интересан је одговор двадесетогодишње кћери једног ухапшеног злочинца, која је склоњена у „депо,“ истражни притвор, да би по том била предана коме азилу. Кад ју је један полицаист упитао, како јој се ту допада, она одговори: „О, врло добро, господине. Ту се има шта јести сваког дана!“ Ако која крађа испадне срећно за руком, новац се најбрже проћерда. Врло је мали број злочинаца који одвоје што на страну и сачувају, као што то чињаше горе помињани Пје-ноар и колега му Мими Лепрељ, кога зваху „златном руком,“ јер му крађе увек испадну срећно. Кад је „оставио радњу,“ имао је 15.000 динара годишње ренте.“ Благајник у Банци Француској, носећи у свом кожном џепу са главне касе својој каси милијон и сто хиљада динара у папирном новцу, буде, пре много година, нападнут двојицом људи у једном далеком ходнику; и при свем том што је дело, најбоље смишљено, морало испасти за руком, разбојници су ипак ухваћени и са много година тавнице кажњени. А сад један обратан случај. У полициску префектуру улази брзим кораком господин, са свим уредно одевен, с белом вратном марамом, с ружицом почасне легије у рупици од пуцета, а под пазухом носи у портфељу, као какав виши чиновник, неке веће акте. Очевидно, рекао бих, нема довољно времена. Моли стражара, који је на вратима, да никог не пушта у кабинет префектов, јер има с префектом да говори о стварима врло важним. После пола сата враћа се из те светиње полициске, захваљује се стражару и нестаје га онако исто журно како је и дошао. Али у соби префектовој остадоше сви ормани обијени и полициска каса опљачкана у врло великој суми. Префекат је био имао конференцију код председника републике, и то је знао лопов, али не и вој-

ник, који тек што је био дошао на стражу. Исте вечери префекат доби писмо, којим се крадљивац извињаваше за неприлике које му је учинио, молећи га уз то да награди војника, који му је био тако веран стражар!

Ни на велике банке не удара се данас више силом од стране лопова, него вештином! Лопови су напретке у графичкој вештини и хемији толико присвојили себи, да умеју тако вешто фалсификовати банкноте, да их сами банчини чиновници исплаћују без и најмањег устезања. Ти фалсификати могу се познати само фотографијом, кад се банкноте фотографски увећају, јер се онда примећувају голим оком и најмање разлике између лажних и истинитих банкнота. Па да би се сачувала од честе и много пута баш велике штете, Француска Банка поставила је код себе једног фотографа, који има атеље у самом здању Банке и који мора радити само за Банку.

Антропометрички биро полициске префектуре врло је важно средство, којим се помаже полиција у проналаску злочинаца. Париски злочинци постигли су особиту вештину у преображавању своје спољашности, а мазањем и лепећи разне фластере, восак и др. умеју своја лица тако да удесе, да се не могу познати, као што и сву фигуру своју могу да измене неким средствима. И онда тај биро, уређен по системи Бертиловој, веома корисно служи полицији за констатовање личности. Сваки, који се има притворити, мора свући са себе одело и чекати дотичног чиновника да изврши мерење; а док тако чекају, фотографују се и не знајући да се фотографују. Као што је познато, мери се глава у више праваца, прси, дужина стопала, дужина средњег прста и раст тела. С тим је у вези тачан лични опис, који се тиче чела, ушију и носа, при чему се, по себи се разуме, обраћа пажња и на све „особене знаке.“ Од скора је уведено, да се, уз то, узме још и *отисак врхова прстију*, јер црте, паралелно повучене с врхова прстију, остају исте и у младости и у старости и у томе нема два једнака лица ни у сто хиљада људи. Све ове мере и нацрти забележе се на малом картону, који, осем фотографије дотичнога лица с преда и с профила, садржи и ранија кажњења његова, ако би их било. Ти су картони намештени по орманима у безбројним полицима и уређени по стасу мерених лица, те је лако наћи оно што се тражи.

Бертилон је изнео ову своју „систему“ услед жалбе полициских чиновника, да им је често немогуће познати злочинца, и ако имају његову фотографију. Још се није десило да два лица имају са свим исте мере појединих делова тела им, за то се овим начином по најпре даде познати личност, јер ту злочинцу не помаже ни највећа вештина спољашњега преображавања. Антропометрички биро заведен је у Паризу 1882. год. и он је учинио да је до 1893. год. пронађено 4564 злочинца у поврату, констатујући тачно личности њихове, за шта се иначе не би знало. Установа овог бироа показала се толико значајна на делу, да су већ 1885. год. таки биро-и заведени код свих казнених завода. Дотични чиновници имадоше да издрже тромесечни курс код Бертилона, и онда беху са свим подобни да самостално врше ове антропометричке и фотографске послове.

IV.

Од свију париских становника биће да јувелири најјаче страдају од крадљиваца и варалица. Париз је варош луксуса, а међу предметима луксуса драгоцености и скупоцени накити имају прво место. Ни у којој другој вароши светској није пред очи свету изнесено толико богатство ове врсте. На мало простора лежи ту сва и врло велика имовина, и дању и ноћу; бриљанти и дијаманти, рубини и сафири, смарагди и топаси блистају и преливају се од сто руку у светлости сунца или оном мору електричне светлости. И како је Париз на гласу да се у њему израђују најсавршеније и са највише вештине и укуса златне и драгцене ствари, то се оне ту највише и траже. Енглези, богати Американи, милијонари из Бразилије, Индије, Аустралије — сви они купују те драгоцености махом у Паризу, јер их ту имају у највећем избору и ту налазе реткости за којом жуде. Али тим се опет олакшава и даје више могућности лунечима и великим варалицама да опљачкају јувелире, ма да се ови свим средствима технике — гвозденим вратима, справама на ларму, јако оружаним чуварима — чувају од насилног проваљивања ноћу, јер тим чешће страдају од превелике хитрине и префињена лукавства оних лунеча. Ево, нпр.,

како то бива. Једном јувелиру долази неки господин и замоли га да му покаже ситан дијаманат, у зрнима. Купац је јако кратковид, те мора зрна приносити са свим близу очима, при чему нека од њих остају у поздрвама, обложеним меканим воском! Или тај бајаги кратковиди испитује зрнца лупом, у чији оквир, воском превучен, одмах се утисну нека зрнца. Или, купујући сама зрнца, купац вади свој бележник и даје своју карту трговцу, али у том падне на зрнца дијамантска и друга, које купац брзо узима, но која, лако премазана гумиарабиком с пољењине, носи са собом и по које зрно дијамантско. Пред елегантно одевена господина износе разне драгоцености, а, док их он разгледа, улази у дућан неки просјак; јувелир хоће да га отера, а господин грди полицију што даје да тумара толико скитница, но опет спусти беднику, који с капом у руци проси, неколико пара у капу и уз то ма који комад од драгоцености што их има у руци. Баш око се после и примети чега нема, те се купац осумњичи, овај, јако љутећи се, и сам одмах хоће истрагу, јер просјак, његов сукривац, далеко је већ измакао и са свим нестао. С великом дрскошћу недавно учињена је ова крађа. Пред једном јувелирском радњом зауставише се кола из којих уђе у дућан нека врло елегантно обучена дама, тражећи да јој се покажу ствари од накита, па, избравши једно парче, извади новчаник да плати. У тај мах улете у дућан један господин и, подвикнувши јој: »зар нисам казао да не смеш куповати накит без мог допуштења?« истрже јој из руку кесу с новцима и брзо умаче. »Лопов, држ'те га!« повика ужаснута госпођа и паде на столицу као ван себе. Господар радње и његов помоћник потрче за бегунцем, али, кад се без успеха вратише, видеше да ни госпе нема и да им је нестало једног украса од 25.000 динара.

Има доста оваких крађа и изван дућана јувелирских радња. Нека госпођа довезе се на колима и захте да јој се покажу свакојаки предмети накита за свадбу, која је кћери јој имала ускоро бити, па, будући рада да задовољи укусу своје кћери, замоли јувелира, да је његов помоћник сз стварима прати у стан. Трговац пристаде радо, помоћник седе у кола поред госпође и довезу се пред неку господску кућу. Дошавши у стан, госпа замоли свога пратиоца да седне, а кћи ће, рече, одмах доћи. У тај мах зачу се весели млад глас из побочне собе, чија врата беху само притворена: »Слатка мама, зар си ти ту? камо дијамантари? Молим те покажи ми их.« — »Ходи овамо, дете моје, ево ствари.« — »Сад се баш облачим; веома сам радознала, та донеси ми их!« — »Хоћете ли допустити,« рече госпа младом човеку, »да задовољим нестрпљивост своје кћери, па, узевши од њега кутице с драгоценостима, однесе их у суседну собу. Отуд се најпре чуше гласови дивљења и усхићености, а по том прође пет, па десет минута, а госпођа се још не враћаше. Помоћник јувелиров изгуби стрпљење, очекују још мало, па онда отвори врата широм, али у соби не беше — никог. То беше само намештен стан, који су варалице узеле под закуп на неколико дана.

Већих припрема требаше за другу сличну превару, које је била жртва једна од великих париских јувелирских радња. У подне стаде пред радњом фијакер, из кога изађе лепа и елегантна дама, која каза господару радње, да јој је свекрва, графици Верникур, на кратко време у Паризу ради куповине ствари потребних за спрему о свадби унуке јој, па како се, на жалост, разболела, морају јој се ствари носити у хотел, где се настанила, да их изабере; зато мољаше јувелира да пошље у хотел накит, који би био достојан свадбеног поклона, и да поједини комади буду у вредности од 50—60.000 динара. Јувелиру беше добро знано име графици Верникур, која је била од старе племићке породице француске, а дама, која му ову поруку доношаше, чињаше се поверења најдостојнија. Ипак своје заступнику, који имаде да однесе ствари, нареди што може бити већу смотреност и сву опрезност, нарочито да никако не пушта ван својих очију драгоцености, у којима беше више стотина хиљада динара. Графици Верникур била је одседа у једном од првих хотела, заузела је у њему више соба и повела собом своје слуге. Заступника јувелирова прими у салону, из кога на нешто отворена врата побочне собе угледа на постељи, мало заваљену, једну отмену старицу где загледа и осматра белу свилу, јамачно намењену за свадбену хаљину младе графици. Око старице беше више њих у послу, па и она снаха, која рече: »Ах, мама, баш добро, сад ћете моћи одмах

изабрати и накит, који је послао овог часа јувелир, па, крочивши у салон, од човека који чекаше узне кољаче са драгоценостима да га донесе пред лажну и привидно болесну графици. Ако је доносилац драгоцености, долазећи овамо, у опште што сумњао, те сумње, кад је дошао, морало је нестати; уз то и врата од побочне собе остадохе отворена, те он гледаше како графици осматра једну по једну драгоценост према светлости, како пажљиво загледа у каменове и испитује рад. Као услед напрезања око тога, или што јој дође наступ који свест одузимље, старица се на једанпут завали у јастуку главом, и заступник јувелиров чу снаху како у страху зајаука: »Мама, мама, шта ти је?« привијајући се над болесницом и уз то тражећи лекара. На глас електричног звонцета упаде један служитељ, коме наредише да најхитније иде по лекара. Од прилике после десет минута дође лекар, који, пошто кроза салон прође, поздрављен брижно изговореним речма: »добро те сте дошли, г-не докторе,« уђе у побочну собу, затворивши за собом врата. Заступнику јувелирову беше ситуација веома мучна, али мораде се стрпети да прође графичин напад и да лекар оде. Но лекар се задржа прилично; прође пола сата, па и сат; може бити да је стање графичино било пуно опасности по живот јој, јер, како све беше мирно, чињаше се као да се нешто шапуће тамо; прође и још пола сата, заступник јувелиров приђе пажљиво вратима, кроза њ прође ужасна сумња... шта да мисли... у грозничавој журби удари на врата, она се отворише — — — соба беше празна! Све је била комедија, графици, лекар, слуге, све то беху само лукаво намештене замке, мудро смишљена превара, која је варалицама овим донела у руке читаво имање! Сва истрага и ту је била узалудна.

(Свршиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Суђење код општинских судова по грађ. парницама

Једна забрана са откривајућом заклетвом.

Суду општине крагујевачке

По овој под .|. приложеној оригиналној облигацији, којој је рок исплати протекао још 12. маја 1894. године, дугује ми Михаило Арсић, овдашњи сензал, 158 динара са 12% годишњег интереса од 12. маја 1894. године, као дана прошлог рока до наплате.

Па како ме дужник ни до данас није измирио, то молим суд да за обезбеду горње суме са означеним интересом, одобри и удејствује забрану на примање дужниково у 200 динара, које има код Алексе Спасића, овдашњег трговца.

Уверу о пријави овог потраживања пореском одбору, поднећу суду при оправдању ове забране.

24 маја 1899. год.

Никола Терзић
бакалин.

Крагујевац.

Бр. 3426. Одмах позвати дужника и саслушати га, затим донети суду на решење.

24. V 1899. год.

Председ. суда.

Крагујевац.

Рађено у суду општине крагујевачке, 24 маја 1899. год.

Дозван Михаило Арсић, сензал овдашњи и када му је показана признаница коју је молитељ поднео, он изјави:

Признаница је доиста моја и ја сам је својеручно написао и потписао, но у отплату овога дуга и интереса дао сам 78 динара, а ту суму видим да мој поверилац није одбио. Пристајем да му остатак дуга платим.

Михаило Арсић.

Оверава

Кмет.

Решење.

Поднетом признаницом у оријивалу, молилац је доказао обавезност дужника за исплату. Како је исплати рок протекао, а поверилац тражи обезбеђење, испунивши услове које траже прописи § 377., 378. и 399. грађ. поступка, то суд као надлежан на основу § 6. и 9. грађ. поступка

Решава:

Да се тражена забрана на примање дужника Михаила од Алексе Спасића, трг. оvd., у 200 динара одобри и одмах удејствује.

Саопштити ово решење повериоцу, дужнику и Алекси Спасићу, но овоме с тим — да узабрањени новац ником не издаје до даље судске наредбе.

Извршном одељку на даљи надлежни поступак.

24. IV 1899. год.

Председ. суда.

Крагујевац.

Кметови.

Деловој.

Саопштено ми је решење о забрани.

24. IV 1899. год.

Никола Терзић

Крагујевац.

бакалин.

Саопштено ми је решење о забрани, но ја од Алексе немам ништа примати пошто сам све изузео.

24. IV 1899. год.

Михаило Арсић

Крагујевац.

сензал.

Саопштено ми је решење о овој забрани, но све што је од мене Михаило имао примати ја сам му издао и према томе немам шта задржати по решењу суда.

24. IV 1899. год.

Алекса Спасић

Крагујевац.

трговац.

Рађено у суду општине крагујевачке, 26 маја 1899. год.

Дозван поверилац Никола Терзић, бакалин овдашњи, и када му је саопштен одговор Алексе Спасића, трг. оvd., он изјави:

Наводи Алексини нису истинити, но су само за то, да заштите дужника, да ми поред оволиког чекања дуг не плати. Молим суд да позове Алексу и од њега узме откривајућу заклетву на ту околност, да је мога дужника у његовом потраживању измирио и да овај од њега нема више ништа тражити. Никола Терзић, бакалин.

Оверава

Кмет.

Одредити кратко рочиште, на које позвати повериоца и Алексу Спасића, на коме се има расправити питање има ли места захтеву повериоца за откривајућу заклетву.

29 маја 1899. год.

Председ. суда.

Крагујевац.

Рађено у суду општине крагујевачке, 1 јуна 1899. год.

Решавали:

Председник.

Кметови.

Бележио деловој.

На рочишту су поверилац Никола Терзић и Алекса Спасић.

Никола оста при своме захтеву, наводећи да на то има права, пошто Алекса хоће да заштити његовог дужника да му дуг не плати.

Алекса Спасић изјави, да томе захтеву нема места, пошто је довољна његова трговачка реч, да је Михаила у његовом потраживању измирио. Других доказа о томе не може поднети.

Судски разлози:

Алекса као трговац дужан је у својој радњи водити уредно вођење трговачких књига, а нарочито дневник, у који има уписивати сва своја дневна примања, увоз у радњу и издавања. Она књига данас пред судом могла би му за доказ о исплати Михаилу послужити, но како он то не чини, суд општине крагујевачке налази да има места захтеву повериоцу да Алекса положи откривајућу заклетву и за то се на основу § 6., 13. и 296. грађ. поступка

Решава

Да се Алекса Спасић, трговац оvd., закуне на ту околност, да је Михаила Арсића, сензала оvd., дужника Николе Терзића, бакалина, у његовом потраживању потпуно измирио и да му ништа више нема давати.

Саопштено решење странама одмах јавно у суду.

Од суда општине крагујевачке, 1. јуна 1899. год. у Крагујевцу СБр. 3601.

Деловој.

Председ. суда.

Кметови.

Задатак. Општински писари! Има ли места откривајућој заклетви у овом даном случају?

II Истуди.

Рађено у суду општине кладовске, 20 маја 1899. год.

Предста суду Петар Јовановић, опанчар оvd., па изјави: Од Милоша Петровића, сељака оvd., купио сам данас једну качицу кајмака, у тежини 14 кила са даром, с тим да качицу му вратим када кајмак будем потрошио.

Но како сам хтео да се уверим да ли је кајмак до дна онакав какав је одозго, то сам из каце извадио једну дугу и тада нађем да је само са врха кајмак добар а доле је сав са сиром измешан. Кајмак сам по мери са одбитком даре Милошу одмах исплатио у суми 18 динара, колико је по погодби засекло, и како исти није за мене, јер не ваља, чудно сам му га натраг и тражио мој новац. Он на то није пристао, за то сам принуђен тужити га суду. Кајмак са качицом донео сам и о мојим наводима може се и суд уверити.

Петар Јовановић.

Оверава

Кмет.

Бр. 732. Средством двојице грађана а у присуству једног кмета, прегледати кајмак и уверити се да ли су наводи жалиоца истинити, па ако тако стоји стање ствари, одмах позвати Милоша Петровића и узети га на одговор.

20 маја 1899. год.

Председ. суда.

Кладово.

Увиђај.

Дозвани су: Марко Мандић, пиљар и Петко Тројановић млекација ради прегледа качице са кајмаком и они пошто су исти извршили изјавили су:

Сав кајмак у качици сем две киле од прилике одозго помешан је са сиром. На ово се можемо и заклети.

Марко Мандић

Петко Тројановић.

Вештаци су одмах и заклети.

20 маја 1899. год.

Кладово.

Оверава

Кмет.

Рађено у суду општине кладовске, 20 маја 1899. год.

Добављен Милош Петровић, оvd. земљоделац, има 28 година, и узет на одговор изјави:

Ја сам допста овај кајмак продао Петру, и он ми је вредност његову по погодби у 18 динара платио тек онда, када је видео шта је узео. Што се тиче мешавине са сиром, она не стоји, но је истина да је кајмак са врха маснији, а то је с тога, што је се десило бољи када је станарица кацу допуњавала.

Оверава

Кмет.

Пресуда

Увиђајем судским средством заклетих вештака доказано је, да је Милош у продати кајмак мешао сир и да је на површину каце само метнуо чист и добар кајмак. Његовом оправдању према оваквом стању ствари нема места. Дело његове кривице потпуно је доказано § 34. полиц. уредбе. Овим својим поступком навукао је на себе казниме последице из § 382. тач. 4. крив. закона, за то суд општине кладовске као надлежан § 4. полиц. уредбе, са погледом на чл. 89. закона о таксама

Пресуђује:

Да се оптужени Милош казни са три дана затвора о свом трошку, да плати два динара у таксеним маркама таксе за ово дело иступне природе; да врати тужиоцу Петру 18 динара. Чист кајмак може из каце извадити а осталу мешавину продати када се пречисти и новац унети у болнички фонд.

Саопштити и одмах извршити § 15. и 16. полиц. уредбе.

Од суда општине кладовске, 20 маја 1899. године Бр. 732 у Кладову.

Писар.

Пред. суда.

Кметови.

ФРАГМЕНТИ

о

ПСИХОЛОГИЈИ ПОЛНОГА ЖИВОТА

од Д-ра Крафт-Ебинга проф. у Бечу.

(СВРШЕТАК)

У овом случају делује целокупна представа као фетиш. Као што Binet и др. примећује, могу то бити и делови целине, голе особине и то телесне и душевне, које утичу на личност другог пола као фетиш, јер њихово примећивање пада уједно са (случајном) полном надраженошћу.

Опште је познато, да над овом душевном асоцијацијом случај одлучује, и да предмет фетишизма може бити најразноличнији, као и да отуда могу постати најчудноватије симпатије (и обрнуто антипатије).

Из ових физиолошких чињеница објашњавају се међусобне симпатије између човека и жене, претпостављање извесног лица свима осталим истога пола. Пошто фетиш представља сасвим индивидуалну слику, појмљиво је, да он и сасвим индивидуално делује.

Пошто је фетиш под утицајем најмоћнијих осећања насладе, доводи он до тога, да се извесне грешке никако и не виде у љубави („љубав заслепљује“) и да изазива ехзалтације, које су сасвим индивидуалне, другим људима сасвим непојмљиве, а каткад и сасвим смешне. Тако се и објашњава да неко не може разумети свога ближњег, док овај обожава свој идол, приписује му особине, које он, објективно посматран, нема. На тај је начин јасно, да се љубав показује час као страст, а час опет као психички сасвим изузетно стање, где недостижно постаје достижним, профано — узвишено, гадно — лепо, а сваки други интерес, свака друга дужност ишчезава.

С правом вели Tarde, да фетиш није само индивидуално, већ да и национално може бити различан, али да ипак идеал целокупне лепоте остаје исти код културних народа на истом ступњу.

Binet је стекао велику заслугу својим студијама и анализама овог фетишизма љубави.

Из фетишизма постају особите фантазије.

Једноме су миле витке, другом дебеле личности, једном црне, другом опет плаве. За једнога је особити израз очију, за другог опет звук гласа или особити мирис, каткад чак и вештачки, рука или нога предмет фетишке чари, излазна тачка сложеног ланца душевних појава, чији је општи израз љубав тј. чежња за поседовањем телесних душевних особина љубљеног предмета.

Фетиш може дуго да задржи своје значење, а да не буде патолошки, али само онда, ако он од делимичне представе прелази целокупној представи, ако љубав, њиме изазвана, обухвата целокупну душевну и телесну личност.

Нормална љубав може бити само синтеза, генерализација.

Духовито вели Лудвиг Брун у својој расправи „фетишизам љубави“:

„Нормална љубав личи нам на симфонију, која се састоји из тонова свакојаке врсте. Она је резултат разних надражаја. Она је тако исто и политенстичка. Фетишизам познаје само један звук једног јединог инструмента; он постаје из извесне дражи, — он је монотеистичан.“

Ко макар и мало размисли о томе, доћи ће до уверења, да о правој љубави (ова се реч често злоупотребава) може бити само онда одговора, ако је цела личност духовно и телесно предмет обожавања.

Свака љубав мора да има свој чулни елемент, тј. тежњу, да љубљени предмет поседује и да, сједињен с њим, служи заковима природе.

Али коме је предмет љубави само тело љубљенога бића, и ко тежи само чулну насладу да задовољи, а не и душу да има и да је духовно ужива, то није онда права љубав, исто онако као ни онога платонског љубавника, који само душу љуби, а тело презире (по неке изврнуте полне природе). За једнога је само тело, за другог само душа један фетиш, а њихова љубав голи фетишизам.

Овакве су појаве само прелаз ка патолошком фетишизму. Ова је претпоставка у толико оправданија, што се као прави критеријум истинске љубави тражи душевно¹⁾ задовољство после свршеног полног акта.

Остаје нам интересантна чињеница да међу физиолошким појавама фетишизма, има појединих ствари, које су цењене код велике масе људи као фетиши.

Таки су предмети за човека коса и нога женина, израз њених очију. Поједини су особито знатни у патологији фетишизма. Ове чињенице играју несвесну улогу код жене, по каткад и свесну.

Главна брига женина јесте неговање косе, чему се често пута неправедно сувише времена и пожртвовања посвећује. С каквом пажњом негује мајка косу своје мале кћери. Па какву улогу игра тек фризура! Опадање косе баца младе жене у очајање. Сећам се једне гиздаве жене, која је због тога душевно оболела и умрла. Жене особито радо говоре о украсу косе, завиде једна другој на коси.

Лена је коса силан фетиш за људе. Већ и у бајци о Лорелају, која заводи људе у пропаст, јавља се „златна коса“, коју ону чешља златним чешљем, као фетиш. Исто тако привлачну снагу имају рука и нога, при чему често (али не увек) помажу мазохистички и садистички осећаји, да одреде особиту врсту фетиша.

У преносном смислу, идејом асоцијација, могу рукавица и обућа да добију карактер фетишки.

Брун с правом указује на то, да је у средњовековним обичајима играло велику улогу пијење из обуће каке лепотице као галантерије, умиљавања (ово се и данас може наћи у Польској). И у причи о пепелузи игра папуча велику улогу.

Што особито пак пали искру љубави, то је израз очију. Невропатично око утиче често као фетиш на лица обају полова.

„Madame, vos beaux yeux me font mourir d'amour“ (Молијер).

Многобројни су примери, где испаравање тела дејствује као фетиш.

И ово се цени, свесно или несвесно, у *ars amandi* жениној. Још из Старога Завета знамо, да Рута хтеде да окује за себе Воза, парфимирајући га. Demimonde старога и новог времена трошаше много мириса (парфима).

Јегер показује у својој књизи „Откриће душе“ на симпатије по мирису.

Познати су случајеви, да је неко узео за жену какву сасвим ружну жену, само с тога, што му је њен мирис био бескрајно симпатичан.

Да и глас може постати фетиш, вели Binet да је вероватно. Он припоњује једну опаску Димину, коју је овај у својој повели „La maison du vent“ употребио.

И Belot-ов роман „las baigneuses de Trouville“ говори за ову претпоставку. Binet мисли, да многи брак са певачицама има да захвали фетишкој чаробности њихова гласа.

Он још примећује интересантну чињеницу, да код тица певачица глас игра исту улогу, коју — мирис код четвороножних животиња.

Тице прижељкују својом песмом, и оној тици, која најлепше пева, долеће женка ноћу.

¹⁾ Magnan-ов „Spinal cérébral postérieur,“ који налази код сваке жене насладу, може само своју похотљивост да задовољи. Купљена или измамљена љубав није никад права љубав. (Мантегаца). Ко је изнашао пословицу: „Sublata lucerna nulum discrimen inter feminas“ морао је бити страхан циник. Штала човечија да сврши акат љубави, не значи, да му даје и снаге да ужива.

Има урнинга (хомосексуалних), који су према жени потентни мужева, који своје жене не љубе, ма да могу да врше брачне дужности. У највише случајева изостаје и сама похотљивост; у ствари је овде главно онанијски акат, омогућен фантазијом, која ствара слику другог љубавног бића. Овом се обманом може постићи и нека наслада, али ово рудиментарно душевно задовољење излази вештачки, као и код онаније којој мора доћи у помоћ фантазија, да би се постигао осећај насладе. Изгледа, да се може постићи само онај ступањ оргазма, чијом се помоћу долази до насладе, где душа интервенише.

Тамо пак, где постоје душевне препреке (равнодушност, одвратност, страх од заразе, трудноћа итд.), изгледа као и да нема никакве насладе.

Да и душевне особине могу као фетиш дејствовати, види се из патолошких чињеница мазокизма и садизма.

Тако се објашњава идиосинкразија и учвршћује оно старо: „de gustibus non est disputandum.“

СЛИКЕ ИЗ ПРИТВОРЕНИЧКОГ ЖИВОТА

2. Сам у очи смрти.

За време мога трогодишњег службовања при Управи гр. Београда, имао сам прилике, да посматрам око њих 15 на смрт осуђених. Од њих су стрељани свега шесторица, а осталих 9 добили су милост. Сви они, махом су стојички очекивали било милост, или дан погубљења. Само један, Станиша Ускоковић, познати коцкар и лопов, који је јуна месеца 1897. год. био осуђен на смрт од стране првост. београд. суда за окр. подунавски због опасне крађе у поврату, хтео је полудети од страха, док му није саопштено, да је помилован. У томе су се нарочито одликовали млађи зликовци. Нису ретки случајеви, да су они певали у затвору у очи смрти и правили досетке на рачун њен, а један од њих целе последње ноћи свога живота смисљао је план, како ће пред погубљење, моћи најлакше одгристи нос свештенику, када му овај поднесе крст ради целивања.

* * *

Од свију, на смрт осуђених највине је на себе обраћао најљу неки Живојин Митровић — Димитријевић, (слика му је изнета у 18. бр. на стр. 135. од пр. год.) који је био осуђен због 14 разбојништава. Један члан Управе гр. Београда, који је водио записник о свима важнијим догађајима у управи, забележио је о њему ово:

8. IV. 1898. год. Данас сам, готово цео дан, пробавио око једног, на смрт осуђеног лица, које је, ради извршења пресуде, спроведено синоћ управи од стране подунавског суда. Оно се зове Живојин Митровић — Димитријевић, а родом је из села Јеловика, ср. јасеничног, окр. крагујевачког. У месту рођења има два брата, стару мајку и две сестре. Браћа су му земљоделци као и он сам што је био. Живојину нема више од 27 год., средњег је стаса, плав је, сувољав, ђосав; пада у очи својим готово идиотским лицем и лаганим, у неколико чак и пријатним говором. Извршио је 14 разбојништава, нека сам а нека у друштву са оглашеним хајдуцима: Јовићевићем и Бркићем. Никако се није надао смртној казни и тврдо верује, да ће му иста, у путу највине милости, бити замењена двадесето годишњом робијом, пошто, вели, није извршио ни једно убиство. Овако мишљење укорењено је, у последње време, махом код свију зликоваца. Штета, што ће се ускоро грдно разочарати!

* * *

9. IV. 98. Чим сам јутрос дошао у канцеларију одмах сам сишао у затворе и обишао Живојина. Он, сиромах, нема ни појма, да ће се сутра стрељати, а још мање, да му је већ и гроб ископан. Разговарах дуго с њим; покушах, да што сазнам и о његовој прошлости, али у томе не имадох успеха. Он све окреташе говор на помиловање. Молаше ме, да се и ја од своје стране заузмем, и да депешом јавим председнику његове општине, те да и он, са осталим виђенијим сељанима, моли за њега. Разуме се већ, да сам му обећао све што је хтео.

* * *

На један сат после овог разговора, дође свештеник да исповеди и причести Живојина. Сиђосмо заједно у његов затвор и затекосмо га где доручкује. Чим нас смотри, остави одмах јело и пође нам у сусрет. Беше блед као крпа. Хтеде нешто рећи, али му реч заста у грлу... Место говора ми зачусмо слабо жецање.

Нисам по природи мекушац, али ме овај привзор толико дарну, да готово заборавих зашто сам дошао, већ немо, као у неком заносу, посматрах Живојина. Тек кад он одговори:

— Зар баш морам да погинем; зар за мене нема милости? — пренух се и похитах да му објасним како од свештеникове посете не зависи ни најмање његово помиловање, већ, шта више, да оно мора увек претходити њему, јер се, њоме,

даје властима прилика, да увиде: да ли се осуђени искрено каје због својих дела? Мора бити да је он у ово поверовао, јер се на мах умири.

Исповедио се и причестио се са највећим страхопоштовањем, а крст је неколико пута целивао... Грешник. — — —

* * *

Пре, но што сам по подне изишао из канцеларије, сврати у затворе да обиђем Живојина, и да апсанцији издам још неке наредбе за сутра. Оне се тичаху стрељања Живојиновог, које ће се извршити сутра у 7 часова пре подне.

— Шта је са мном, господине? Јесте ли послали депешу председнику? — упита ме он доста тужно.

— Све сам учинио што треба, и надам се да ће добро бити. Надај се и ти и спавај мирно.

— Хвала! Бог ти платио. — — — — —

Ми, полицајци приморани смо доста пута, да се у нашој служби, а у интересу саме ње, служимо и неистином. Тако сам и ја радио са Живојином. Да бих му, колико толико, олакшао оно неколико часова, који му преостајаху за живот, као и да бих се осигурао од покушаја бегства, самоубиства па, можда, и неког убиства од стране његове, ја му не хтедох казати шта га сутра очекује. Многи нам замерају због оваких наших поступака, али без разлога. Нека пробају да се, бар у мислима, ставе у наше положаје, па ће нас, верујемо, разумети и дати нам за право.

10. IV. 98. Данас је стрељан Живојин. Кад сам јутрос око 5½ часова дошао у његов затвор, затекао сам га доста мирна, а према стању у коме се налазио, чак и расположена. Док премишљах о начину, на који бих му најбоље могао саопштити узрок моје посете, он, и не помисљајући шта га данас чека, отпоче онег говор о помиловању.

— Ја јесам мало погрешно, рече он, али пошто нисам никог убио, мислим, да би било право, да будем помилован. У осталом, да ти искрено кажем, господине, ја се, због једног сна, који сам ноћас уснио, надам, да ћу добити милост.

— А, шта си то уснио?

— Снио сам, отпоче он, као да си ми ти донео једно писмо, али не као што су обична писма, већ, некако са свим друкчије.

Чувши ово, и нехогице баких поглед на пресуду кривице његове, која ми беше у левој руци, и коју му је требало још једном прочитати — кад већ буде за колац везан.

Позвах га, да ми мало из ближе опише писмо, које сам му ја у сну предао, али ми он знаде казати само то, да је оно било повелико и написано на некој плавој хартији (и хартија на којој је његова пресуда била исписана, била је плава), која се сјјала као сунце (?).

— Ја, просто, настави Живојин, нисам могао гледати у њега кад си ми га пружио, и том приликом, казао: „Читај, Живојине.“

— Јеси ли, бар, могао што прочитати?

— То је, баш оно, чему се још чудим? Ја, као што знаш нисам писмен, али кад ми ти пружи писмо и рече: „Читај, Живојине“, не знам како, али ја, са свим лепо прочитах неколико речи у почетку, које беху написане мало крупнијим словима.

— Како су гласиле те речи?

— Његово Величанство Краљ — — — — —

— И даље?

— Даље нисам могао прочитати, али сам ово добро прочитао и утужио. — — — — —

Дугогодишњи апсанција управин — чича Дојчин, који је за време своје службе испратио преко 50 њих на „Кајабурму“, чувши овај сан Живојиновог, похита одмах, да објасни: како он може само добро значити, и како он — Живојин — не треба да се плаши, што ће сада с нама поћи на „Кајабурму“.

— З...а...р с...а...д о...д...м...а...х? једва промуца Живојин.

— Тако је наређено, одговори му чича Дојчин и позва ковача да му скине оков. — — — — —

Сладак је живот, помислих у себи и изиђох у дворниште управино, да премишљам о Живојину и његовом сну. — — —

* * *
Живојин је стрељан тачно у 7 часова и 20 минута. Изненадио ме је много својом присебношћу у последњим тренуцима, која је у великој супротности са његовим понашањем у затвору. Чак је молио да му се не везују очи. Само, кад му прочитах пресуду, он, готово тужно проговори:

— То је оно ноћашње писмо... а за тим раскопча груди да пропусти кроз њих 7 куршума, који га за навек успаваше. Несрећни Живојин!

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

с руског Јефта Угрчић

14

У савршеном очајању пође им он управо на сусрет: нека буде, што буде! Задрже ли га, све је пропало, пропусте ли га, опет је све пропало: јер ће га упамтити. Још мало, па ће се срести; између њих биле су само још једне степенице, — и, на једанпут, спас, спас! Само за неколико степена пред њим, надесно, био је празан стан са широм отвореним вратима, онај исти стан другог спрата, у коме су раденици бојадисали, а сад, као наручено, отишли. Они су то по свој прилици и истрчали мало пре са онаком виком. Под тек што је био обојен, на сред собе стајао је лонац с бојом и четкама. За тренут ока шмукну се он кроз отворена врата и сакри се уза зид, а било је томе већ и крајње време: они су већ стајали готово пред самим вратима. Затим окренуше на више и прођоше, пењући се на четврти спрат уз гласан разговор. Он причека мало, па изиђе на прстима и стрча низ степенице.

На степеницама не беше никога! Под капијом такође. Брзо прође кроз капију и окрете улицом налево.

Он је врло добро знао, знао је не може боље бити, да су они у том тренутку већ у бабином стану, да су се веома зачудили, видећи, како су врата отворена, док су међу тим још овога часа била затворена, да већ гледају лешине, и да неће проћи ни добар минут, а они ће се досетити и тачно закључити, да је тамо још тога тренутка био убица, коме је испало за руком, да се некуда сакрије, да промакне поред њих и побегне; досетиће се можда и томе, да је он био у празном стану, кад су они пролазили навише. А међутим ни на који начин није смео убрзати своје кораке, ма да је до првог угла било сто корачаји. »Како би било, да се нешто шумрне у какву капију и да причека негде у непознатој улици?... Не, то не би ваљало!... Или да се кудагод баци сикира?... А да се најме кола?... Невоља, невоља је то!«

Најзад ево и једне споредне улице; па сврну у њу полумртав; ту је већ био у половину спасен и разумео је то: мање сумње, а уз то овде се народ силно тискао, и он се губи у њему као зрно песка. Али све досадање мукe толико су га ослабиле, да се једва кретао. Зној му је цурио с лица, а врат му је био сав мокар. »Ала се овај накресао!« викну му неко, кад је изашао на канал.

Сад је већ мало био при свести; а што је даље ишао, то му је грђе било. Али се ипак сећао, како се, изишавши на канал, на једанпут уплашио, што је тамо било мало света, и што је ту лакше пасти у очи, да се, готово, хтео вратити у улицицу. Не гледајући на то, што се једва држао на ногама, он је и даље ишао обилазним путем и дошао кући сасвим с друге стране.

Готово ван себе прође он и кроз врата својега дома; бар тако је дошао већ и до степеница и тек се онда сетио сикире. А међутим требало је извршити веома тежак посао: оставити сикиру на њено старо место а да нико не примети. Он, разуме се, већ није био у стању да расуди, како би, можда, било много боље, да никако и не оставља сикиру на њено старо место, него да је, доцније, баци ма где на туђе двориште.

Али све се свршило срећно. Врата кућега надзорника била су затворена, али не и закључана; било је, дакле, веома вероватно, да је надзорник био код куће. Али Раскољњков је већ толико изгубио моћ здравога размишљања, да је пришао право вратима и отворио их. Да га је надзорник отуда запитао: »шта је?« он би му, можда, управо утрапио сикиру у руке. Али њега опет не беше тамо и Раскољњкову пође за

руком да остави сикиру на њено пређашње место под клупом; па је, шта више заклони и ципелицом, као што је и пре тога стојала. Никога, ни живе душе, није он после тога срео до саме своје собе; газдаричина су врата била затворена. Кад је ушао у свој стан, баци се на диван, онако, какав је био. Није спавао, него се само занео. Да је у то време ушао когод у његову собу, он би сместа скочио и завапио. Само одломци и растрзане мисли ројиле су се по његовој глави; али он ни једне није могао да схвати, ни на једној да се задржи, не гледајући, шта више, ни на умишљавања...

ДЕО ДРУГИ.

I.

Тако је пролежао веома дуго. Дешавало се, да се овда онда и будио, и у тим тренуцима је опажао, да је већ одавно ноћ, али му није падало на памет да устане. Најзад примети, да је већ почело свитати. Лежао је на дивану на леђима, још помућен од скорашњег заноса. До њега су оштро допирали страшни и очајни узвици са улице, које је он, у осталом, сваке ноћи слушао под својим прозором, између два и три сахата. Они су га сад и разбудили: — »А! Ево већ и пијанице излазе из крчама,« помисли он, — »трећи је сат,« — и на једанпут скочи, као да га је неко одгурнуо с дивана. — »Шта! Већ је трећи сахат!« Он седе на диван, — и ту се свега сети! На једанпут, у трен ока сетио се свега.

Спочетка је помислио, да ће сићи с ума. Обузе га ужасна хладноћа; али је хладноћа долазила и од грознице, која га је већ давно почела хватати у сну. Ну сада га, на једанпут, обузе таква језа, да му се зуби умало не поломише од цвокотања, и све је у њему обамирало од зиме. Он отвори врата и стаде слушати: у кући све мирно спавало. Чудећи се разгледао је себе и све унаоколо по соби и није могао да разуме: Како је он то јуче могао, да не закључа врата, кад је дошао, и да се баци на диван не само обучен, него шта више с каином на глави: она му је спала и лежала ту на поду, близу јастука. — »Кад би когод ушао, шта би помислио? Да сам пијан, али...« Он отрча прозору. Било је доста светло, и он се стаде брзо разгледати, цео, од главе до пете, све своје одело: да нема трагова? Али тако није било могуће: дрхтећи од зиме, стаде свлачити са себе све и опет разгледати са свију страна. Преврнуо је све, до последњег конца и последње крпице и, не верујући себи, поновио је разгледање у трипут. »Али, како је изгледало, није било ничега, никаквих трагова; само онде, где су се панталоне одоздо искрзале и висили конци, на тим концима заостали су густе трагови осушене крви, он дохвати своју велику бритву и исече ове конце. Више није, канда ништа било.

На једанпут се сети, да су кеса и ствари, које је он повadio из бабина сандука, све до овога часа били код њега по џеповима! До овога тренутка није ни мислио, да их поводи и сакрије! Није се на њих сетио шта више ни сад, кад је алине разгледао! Ама шта је то? — Сместа их стаде vadити и метати на сто. Кад је све повadio, изврнувши чак и џепове, да би се уверио, није ли још штогод остало, он сву ту гомилу пренесе у један угао. Тамо доле у самоме куту, били су на једном месту процепљени од зида одлепљени тапети: одмах поче он све трпати у ту рупу, под артију: — »тако! Све ми оде с очију, с кесом заједно!« Радосно помисли он, устајући и глупо гледајући у угао на још више разјашљену рупу. На једаред сав задрхта од ужаса: »Боже мој,« — шапутао је у очајању, — »шта је то са мном? Зар је то сакривено? Зар се тако крије?

Он, до душе, није ни рачунао на ствари; мислио је, да ће бити само новци, па с тога није ни спремао место израције, — »али сад, чему се сада ја радујем?« помисли. — Зар се то тако крије? Мене одиста разум оставља!« Сасвим изнемогао седе на диван, и у исти мах га стаде поново трести ужасна дрхтавица. Готово бесвесно привуче свој бивши ђачки топли зимски шињел, који је лежао поред њега на столици и био већ сасвим исцпан, покри се њиме, и опет га, на једанпут, савлада сан и несвестица. Он се занесе...

(Наставиће се).

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Убиство за време причешћа. — Крајем прошлога месеца десила се у једној париској цркви једна крвава сцена. У трепутку када су деца обучена у бело ступала к олтару да се по католичком обичају први пут причесте, одјекну у цркви пуцањ из револвера, а у кратком размаку још два. Мајка једне девојчице која се причешћивала паде са размрсканом главом.

Док су се узбуњени људи тискали око несрећне жртве, један човек у руци са револвером који се још пушио, покушавао је да се пробије кроз свет, и да се дочеп црквених врата. Али на прагу га стигне црквени вратар и неколико одважних људи који су га почели гонити. Видећи се ухваћен, он окрете револвер на себе, и сасу два метка у своје десно слепо око, и паде обезнањен. То је био муж убијене жене, која га је са кћерком оставила, и никако није хтела живети са њиме. У наступу гнева и очајања он је учинио ово крваво дело.

КО ЈЕ ОВО?

У реону кварта теразиског, 16. ов. м. нађено је где лута лице, чију слику овде доносимо. Кварт га је упутио у Општу Државну Болницу на посматрање, односно његовог душевног стања, јер исто лице не уме да говори, те не зна да каже ни његово име, ни одакле је, ни чије је. Лекарска комисија нашла је да је ово лице душевно болесно, и предложила га је Господину Министру унутрашњих дела, да се спроведе у лудницу.

Ко зна име овога лица или фамилију његову, умољава се да извести ово уредништво или Управу града Београда, јер изгледа, да га је неко намерно довео у Београд и оставио на улици, сигурно да га се на тај начин курталише. На првом месту, председницима општин. судова и њиховим кметовима спада у дужност да по овој слици пронађу ко је ово и својој среској односно окружној власти доставе.

ПОТЕРА.

Руџа, кћи Симе Ђорђевића, тежака из села Манастирског, среза ражањског, округа крушевачког, окривљена је код начелства округа крушевачког за кривицу из § 165. казненог законика. Руџа је још 17. тек. мца побегла из места рођења и сада се не зна где је. Она има 20—21 год., средњег је стаса, у одећу је народном. Наређује се тражење. Пронађену треба спровести поменутом начелству с позивом на Бр. 5461, или Управи града Београда на Бр. 12510.

Трајило Вабић, земљоделац, родом из села Лазнице, среза хомољског, решењем пожаревачког првостепеног суда од 11. тек. мца Бр. 20229, стављен је под поротни суд и у притвор због опасне крађе. Трајило, који је у бегству има 31 год., ћосав је. плав, у одећу је сукненом. Наређује се тражење. Пронађену треба стражарно спровести поменутом суду, или Управи града Београда с позивом на Бр. 12363.

Добросава Јанковића, бив. општинског писара, родом из Прилипа, тражи начелник среза драгачевског актом Бр. 5693. Пронађену треба стражарно спровести истоме начелнику или Управи града Београда с позивом на Бр. 12433.

Антонија Н. Спасића, земљоделца из села Лопушње, среза власотиначког, тражи начелник истог среза актом Бр. 5543. Антоније има 34—36 год., стаса је омаленог, сувоњав је, блед, у одећу је сукненом. Пронађену треба спровести поменутом

среском начелнику или Управи града Београда с позивом на акт под Бр. 12364.

Евгеније Ракићић, бив. војни чиновник, доцније секретар друштва народне кујне у Бечу, проневерио је 3000 форината друштвене имаовине и побегао. Овдашњи ауст.-угарски консулат мисли, да се Евгеније по свој прилици сада налази у Србији, а понајпре у Београду, па с тога моли све полициске власти, да на њега обрате строгу пажњу, и у случају проналаска одмах га притворе, и о томе њега извести с позивом на акт под Бр. 7147. Евгеније има 43 год., средњег је стаса, има црну косу и бркове, у лицу је смеђ, говори само немачки. Мисли се, да је с њим и његова милосница нека Марија Стубер. Управа гр. Београда наређује за овим бегунцем живу потеру, тим пре што се као позитивно држи да је амо к нама прешао, па са пронађеним да се поступи по закону и Управи под јаком стражом спроведе, с позивом на њен акт под Бр. 12235.

Драгутин Павловић, осуђеник београдског казненог завода под Бр. 3712, родом из села Божидаревца, среза посавског, округа подунавског, 23 тек. м., око 7 часова у вече, **побегао је са осуде из Топчидера.*)** Драгутин, коме нема више од 18 година, био је осуђен на 18 година робије због извршеног разбојништва са убиством.**)

Судио их је првост. београдски суд за округ подунавски. Драгутин је средњег стаса, смеђе косе, црномањаст, ћосав; на горњој усници има белог одубоја; за одбеглим зликовцем наређује се живо тражење. Пронађеног треба стражарно спровести Управи београдског казненог завода с позивом на Бр. 2915, или Управи града Београда на Бр. 12557.

Судио их је првост. београдски суд за округ подунавски. Драгутин је средњег стаса, смеђе косе, црномањаст, ћосав; на горњој усници има белог одубоја; за одбеглим зликовцем наређује се живо тражење. Пронађеног треба стражарно спровести Управи београдског казненог

ЛИЧНИ ОДНОСИ ПОЛИЦ. ЧИНОВНИКА

Г. Живко Анђелић, начелник округа подринског, одликован је орденом Белог Орла четвртим редом и г. Станоје Миленковић начелник ср. посавског, Таковским Крстом петим редом.

Г. Мијаило Рајковић, начелник окр. крагујевачког, у току ове недеље допутовао је у Београд и вратио се на своју дужност.

*) Г. Крупежевић, свештеник топчидерске цркве, који је у исто време и учитељ малолетних осуђеника, узео је и Драгутина за ђака у школу и цркву, Драгутин као ђак, био је неке врсте слободњак, па му је тиме и било лакше да изврши бегство.

**) Драгутин је са осамнаесто-годишњим другом својим, неким Јованом Јовановићем из истог села, ноћу између 12—13 априла пр. год. напао на кућу Мирка Нешића, земљод. тамош. и од овога отели један обичан сат. Незадовољни само са тим пленом, они су му тражили и новац да им да. Кад Мирко то није хтео, они га изведу пред кућу у шљивару и ту га убију, један из пушке а други из револвера!